

Súd: Najvyšší súd SR
Spisová značka: 4Tost/36/2018
Identifikačné číslo spisu: 9518100181
Dátum vydania rozhodnutia: 10. septembra 2018
Meno a priezvisko: JUDr. Pavol Farkaš
Funkcia:
ECLI: ECLI:SK:NSSR:2018:9518100181.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Pavla Farkaša a sudcov JUDr. Dany Wänkeovej a JUDr. Patrika Príbelského, PhD., v trestnej veci proti obvinenému S. Q., pre obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Tr. zák. spáchaný v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a iné, na neverejnom zasadnutí konanom 10. septembra 2018 v Bratislave o sťažnosti obvineného S. Q. proti uzneseniu Špecializovaného trestného súdu zo 16. augusta 2018, sp. zn. PK-1T/18/2018, takto

r o z h o d o l :

Podľa § 193 ods. 1 písm. c) Tr. por. sťažnosť obvineného S. Q. s a zamietla.

O d ô v o d n e n i e

Špecializovaný trestný súd uznesením zo 16. augusta 2018, sp. zn. PK-1T/18/2018, podľa § 72 ods. 1 písm. e) Tr. por. v zmysle § 79 ods. 2 Tr. por. s poukazom na ustanovenie § 238 ods. 3 Tr. por. rozhodol o ponechaní obvineného vo väzbe. Zároveň podľa § 72 ods. 1 písm. b) a § 79 ods. 3 Tr. por. zamietol žiadosť obvineného o prepustenie z väzby na slobodu a podľa § 72 ods. 1 písm. b) a § 80 ods. 1 písm. c), ods. 2 Tr. por. väzbu obvineného nenahradil dohľadom probačného a mediačného úradníka. Proti tomuto uzneseniu podal obvinený S. Q. prostredníctvom obhajcu ihneď po vyhlásení sťažnosť. V jej dôvodoch uviedol, že napadnuté rozhodnutie nebolo dostatočne odôvodnené, pretože súd prvého stupňa len odkázal na svoje predchádzajúce rozhodnutia. Takýto postup je podľa neho rozporný s judikatúrou Ústavného súdu Slovenskej republiky, EŠLP i samotným článkom 6 Dohovoru. Dôvody väzby musia byť vždy odôvodnené konkrétnymi a hodnovernými skutočnosťami a nestačia len stereotypné dôvody. Skutočnosti, ktoré boli v čase rozhodovania o vzatí do väzby postačujúce, sa po dlhšej dobe stávajú nedostatočnými na jej ďalšie trvanie. V danom prípade nepristúpila žiadna nová skutočnosť, ktorá by odôvodňovala obavu z pokračovania v trestnej činnosti. Tiež nenahradenie väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka bolo len formálne odôvodnené. Navrhol preto, aby najvyšší súd napadnuté uznesenie zrušil, prípadne nahradil väzbu dohľadom probačného a mediačného úradníka v spojení s uložením povinností a obmedzení, ako i monitorovacím zariadením. K sťažnosti obvineného sa písomne vyjadril i prokurátor, ktorý uviedol, že napadnuté uznesenie považuje za správne a zákonné, a preto navrhol žiadosť obvineného ako nedôvodnú zamietnuť. Najvyšší súd Slovenskej republiky (ďalej len „najvyšší súd“) ako nadriadený súd preskúmal na podklade vyššie uvedenej sťažnosti, ktorá bola podaná oprávnenou osobou včas, podľa § 192 ods. 1 písm. a), b) Tr. por. správnosť výrokov napadnutého uznesenia, proti ktorým

sťažovateľ podal sťažnosť, ako i konanie predchádzajúce týmto výrokom a dospel k nasledovným zisteniam. Prokurátor Úradu špeciálnej prokuratúry Generálnej prokuratúry Slovenskej republiky podal na obvineného S. Q. na Špecializovaný trestný súd dňa 10. augusta 2018 obžalobu za nasledovné trestné činy: v bode 1/ za prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b), ods. 2 písm. a), písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Tr. zák. a § 139 ods. 1 písm. c) Tr. zák. na tom skutkovom základe, že od mesiaca apríl 2017 do 15.09.2017 prenasledoval jemu blízku osobu, a to svoju bývalú družku poškodenú L. O., nar. XX.XX.XXXX, a to tým spôsobom, že proti jej vôli v mieste jej pobytu na adrese T. X., H. S. č. XXX/XX, vyhľadával jej osobnú blízkosť, dával výhražné hlásenia na sociálnej sieti Facebook, po vyjadrení sa, že jej zapáli byt, zanechal v mieste jej pobytu páčidlo a bandasku s benzínom, čo u poškodenej vzbudilo dôvodnú obavu o jej život alebo zdravie a podstatným spôsobom sa v dôsledku strachu z obvineného zhoršila kvalita jej života, v bode 2/ za obzvlášť závažný zločin úkladnej vraždy podľa § 144 ods. 1 Tr. zák. spáchaný v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. a prečin porušovania domovej slobody podľa § 194 ods. 1, ods. 2, písm. d) Tr. zák. spáchaný v štádiu pokusu podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. c) Tr. zák., na tom skutkovom základe, že po predchádzajúcej príprave a zabezpečení si strelnej zbrane ČZ 85, v. č. W s dvomi zásobníkmi s 26 ks nábojmi a iného náčinia, dňa 15.09.2017 približne o 00.30 hod., s vopred premysleným cieľom usmrtiť svoju bývalú priateľku, poškodenú L. O., nar. XX.XX.XXXX, sa doposiaľ nezisteným spôsobom dostal na strechu obytného domu na adrese T. X., H. S. č. XXX s vchodmi č. XX a č. XX, kde si na streche predmetného bytového domu nad vchodom č. XX uviazal prinesené laná o plechový nadstavec a po týchto lanách sa začal spúšťať po strane bytového domu, na ktorej sa nachádzajú balkóny, kedy sa mu v dôsledku vysilenia nepodarilo dostať na balkón bytu na 6. poschodí, kde bývala jeho bývalá priateľka L. O., ale iba na balkón na 7. poschodí, kde ho spozorovala majiteľka predmetného bytu M. A., ktorá na miesto privolala policajnú hliadku, kedy bol následne S. Q. zadržaný, v dôsledku čoho ku spáchaniu skutku nedošlo, pričom v čase zadržania mal obvinený u seba majiteľka daného bytu M. A., nar. XX.XX.XXXX, bol následne obmedzený na osobnej slobode, pričom mal pri sebe cestovnú tašku čiernej farby zn. Adidas s obsahom 1 ks kuchynský nôž zn. Solingen s dĺžkou čepele 21 cm, vyskakovací nôž zn. Mikov, hasičskú sekeru s hnedým koženým puzdrom s hliníkovou karabínou, ako aj ťažné lano žltej farby s čiernymi dvomi umelohmotnými úchytkami na obidvoch koncoch s kovovým hákom dĺžky 133 cm, popruh cestovnej tašky čiernej farby dĺžky 75cm, pletené lano čiernej farby zviazané s uzlom dĺžky 158 cm, čiernu tašku s nápisom Snowimage, 1 pár športových rukavíc s nápisom ASTARS čiernešivej farby, kladivo s drevenou rukoväťou dĺžky 31 cm, lepiacu pásku modrej farby o šírke 7 cm, puzdro na slnečné okuliare značky Cazal čiernej farby s okuliarmi zn. Cazal, plienku z látky bielej farby šírky 74 cm a dĺžky 64 cm, visiaci zámok bez kľúča s nápisom Six Circle grafitovej farby, priesvitnú fliaštičku s obsahom tekutiny, 2 ks vriec na odpad veľkosti 58x55 cm modrej farby, ruksak výšky 60 cm čiernešivej farby zn. Topmovea a pred predmetným bytovým domom pod balkónmi sa nachádzala už uvedená strelná zbraň ČZ 85, v. č. W čiernej farby s drevenými pažbičkami s červeným lanom priviazaným o lučik zbrane, 1 ks kompletný zásobník do predmetnej zbrane s 12 ks nábojov a 1 ks zásobník do predmetnej zbrane v rozpadnutom stave a 14 ks rozhádzaných nábojov, pričom všetky uvedené veci mali slúžiť obvinenému na usmrtenie a následné odstránenie tela poškodenej L. O. a na zahľadanie stôp po skutku, v bode 3/ za zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. na tom skutkovom základe, že si v presne nezistenom čase od dňa 26.06.1996 do 00.30 hod. dňa 15.09.2017, na doposiaľ nezistenom mieste neoprávnene, v rozpore s ustanovením § 27 ods. 1 písm. a), písm. b) zákona č. 190/2003 Z. z. o strelných zbraniach a strelive v platnom znení (ďalej len „zákon“), zadovážil a následne na rôznych miestach prechovával krátku guľovú strelnú zbraň zn. ČZ 85, čiernej farby s drevenými pažbičkami, evidenčné číslo W kal. 9 mm Luger, ktorá je považovaná za zbraň kategórie B podľa § 5 ods. 1 písm. a) zákona a v rozpore s ustanovením § 37 ods. 2 zákona si zadovážil a prechovával do uvedenej zbrane 24 ks nábojov kal. 9 mm Luger, výrobca Sellier a Bellot a 2 ks nábojov kal. 9 mm Luger, výrobca Považské strojárne, ktoré sú strelivom v zmysle ustanovenia § 2 ods. 1 písm. g) zákona. Zároveň obvinený požiadal dňa 26. júla 2018 o prepustenie z väzby na slobodu, ktorej prokurátor nevyhovel a predložil ju na rozhodnutie sudcovi pre prípravné konanie. Obvinený S. Q. bol vzatý do väzby uznesením sudcu pre prípravné konanie Okresného súdu Dunajská Streda zo dňa 17. septembra 2017 sp. zn. Tp 38/2017 v spojení s uznesením Krajského súdu v Trnave zo dňa 26. septembra 2017 sp. zn. 5Tpo 67/2017 a to z dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. Lehota väzby začala plynúť dňom 15. septembra 2017 o 01:25 hod. Dôvody

väzby sa vzťahovali na trestné stíhanie pre prečin nebezpečného prenasledovania podľa § 360a ods. 1 písm. b), ods. 2 písm. a), písm. b) Tr. zák. s poukazom na § 138 písm. a) Trestného zákona a § 139 písm. c) Tr. zák. (skutok v bode 1 obžaloby). Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu pracovisko Banská Bystrica zo dňa 01. februára 2018 sp. zn. 2Tp 3/2018 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 20. februára 2018 sp. zn. 4 Tost 6/2018 boli podľa § 79 ods. 2 Tr. por. u obvineného zmenené dôvody väzby tak, že pretrvávajú dôvody väzby podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. a podľa § 76 ods. 8 Tr. por. sa dôvody väzby skutkovo vzťahujú aj na trestné stíhanie za zločin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami podľa § 294 ods. 1, ods. 2 Tr. zák. (skutok číslo 3 obžaloby) a pre pokus obzvlášť závažného zločinu úkladnej vraždy podľa § 14 ods. 1 Tr. zák. k § 144 ods. 1 Tr. zák., ako aj pokus prečinu porušovania domovej slobody podľa § 14 ods. 1 Trestného zákona k § 194 ods. 1, ods. 2 písm. d) Tr. zák. s poukazom na § 140 písm. c) Trestného zákona (skutok v bode 2 obžaloby). Uznesením sudcu pre prípravné konanie Špecializovaného trestného súdu, pracovisko Banská Bystrica zo dňa 22. marca 2018 sp. zn. 2 Tp 3/2018 v spojení s uznesením Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 04. apríla 2018 sp. zn. 6 Tost 11/2018 bola lehota trvania väzby obvineného podľa § 76 ods. 3 Trestného poriadku predĺžená do 15. septembra 2018. Pri rozhodovaní o vzatí obvineného do väzby, ako i pri rozhodovaní o predĺžení lehoty trvania väzby boli dodržané všetky procesné podmienky. Najvyšší súd zistil, že rovnako i pri podávaní obžaloby boli dodržané predpísané procesné podmienky upravené v § 76 ods. 2, ods. 4 Tr. por. Prokurátor podal obžalobu dňa 10. augusta 2018, (predtým bola lehota trvania väzby v prípravnom konaní uznesením sudcu pre prípravné konanie predĺžená do 15. septembra 2018). Posledným dňom pre podanie obžaloby pri zachovaní lehoty dvadsiatich pracovných dní. počítaných spätne od konca lehoty trvania predĺženej väzby do 15. septembra 2018, by bol deň 17. augusta 2018. Obžaloba bola podaná ešte pred týmto dňom, uvedená lehota bola preto zachovaná. Po zistení, že boli splnené všetky formálno-procesné podmienky pre vzatie sťažovateľa do väzby a jej trvanie (§ 72 ods. 2, ods. 4, ods. 6, § 85 a § 87, § 238 ods. 3 Tr. por.), najvyšší súd ďalej skúmal, či sú dané aj materiálne podmienky pre obmedzenie jeho osobnej slobody väzbou; v prvom rade to, či doteraz zistené skutočnosti nasvedčujú tomu, že skutky, pre ktoré bolo začaté trestné stíhanie, vznesené obvinenie a podaná obžaloba, boli spáchané, majú znaky konkrétneho trestného činu a či je dané podozrenie, že ich mal spáchať sťažovateľ, a to s takou mierou istoty, ktorá zodpovedá súčasnému štádiu trestného konania (§ 71 ods. 1 Tr. por.). Preskúmaním predloženého spisového materiálu v rozsahu zodpovedajúcom rozhodnutiu o väzbe obvineného dospel aj sťažnostný súd k záveru, že skutkové zistenia uvedené v uznesení o vznesení obvinenia majú v tomto (pokročilom) štádiu konania dostatočnú oporu v doposiaľ zabezpečených dôkazoch, na ktoré v dôvodoch napadnutého uznesenia správne poukázal už prvostupňový súd. Dôvodné podozrenie, že obvinený mal spáchať trestné činy, pre ktoré bola podaná obžaloba je nateraz dostatočne preukazované predovšetkým výpoveďami poškodenej L. O., svedkov T. O., B. X., C. W., L. O. st., M. A., X. O., H. Q., S. Q., D. Q., H. P., ako i ostatnými listinnými dôkazmi. Predovšetkým z výpovede samotnej poškodenej, ako i prevažnej väčšiny svedkov jasne vyplýva, že obvinený nevedel spracovať rozhod s poškodenou. Viackrát sa jej vyhrážal, napadol ju, mal jej podpáliť vozidlo a opakovane verbalizoval, že poškodenú (i jej rodinných príslušníkov) zabije. Zároveň viacerým svedkom uviedol, že si na tento účel obstaral strelnú zbraň (resp. že na tento účel strelnú zbraň má) a zároveň ju v tejto súvislosti viacerým svedkom i mal ukázať. S tým korešpondujú i závery znaleckého posudku z odboru psychológia a ostatné listinné dôkazy. Napokon, i okolnosti, za ktorých bol zadržaný, jasne svedčia o tom, že sa zrejme pokúšal svoje vyhrážky dokonať. Vykonaním dokazovania v rámci prípravného konania sa podozrenie, že obvinený mal žalované trestné činy spáchať, prehĺbilo. Po zistení, že v preskúmvanej veci je daná aj základná materiálna podmienka pre existenciu a ďalšie trvanie väzby obvineného - dôvodné podozrenie zo spáchania skutkov kladených mu za vinu - podrobil najvyšší súd prieskumu záver Špecializovaného trestného súdu o existencii dôvodnej obavy, že v prípade ponechania na slobode bude pokračovať v trestnej činnosti, dokoná trestný čin, o ktorý sa pokúsil, alebo vykoná trestný čin, ktorý pripravoval alebo ktorým hrozil [§ 71 ods. 1 písm. c) Tr. por.], s týmto sa plne stotožnil a nad rámec dôvodov napadnutého uznesenia k veci dodáva: Rozhodovanie o väzbe z dôvodov uvedených v § 71 ods. 1 Tr. por. sa odohráva vždy v rovine pravdepodobnosti (nie istoty) vo vzťahu k dôsledkom, ktoré môžu nastať, ak nebude obvinený vo väzbe. Pri rozhodovaní o väzbe tak môže súd riziko útoku, kolúzneho správania alebo pokračovania v trestnej činnosti len odhadovať, a preto nie je nevyhnutne potrebné, aby zo strany väzobne stíhaných obvinených už k

takýmto konaniam alebo k pokusom o ne došlo. Dôvody väzby pritom nemusia v konkrétnom prípade vyplývať iba z konania obvineného, ale môžu byť dané aj inými konkrétnymi skutočnosťami. So zreteľom na uvedené je v posudzovanej veci z pohľadu dôvodov tzv. preventívnej väzby významným zistenie, že hlavnou motiváciou konania obvineného malo byť nezvládnutie rozchodu s poškodenou, neprimeraná fixácia na jej osobu. Je zrejme, že obvinený svoje vyhrážky i konkrétne konanie mal stupňovať s cieľom zrejme dospieť k samotnej fyzickej likvidácii poškodenej. Jeho osobnosť je abnormne štrukturovaná, egocentrická a emocionálne nevyvážená. Svoje nahromadené vnútorné napätia odvádza spravidla nevhodným, neprimeraným spôsobom s výbušnými demonštratívnymi a teatrálnymi prejavmi. Motivácia konania obvineného zrejme súvisí s jeho osobnostnými charakteristikami a s problematickým a v konečnom štádiu vynucovaným vzťahom k poškodenej. Zároveň je potrebné uviesť, že obvinený bol už minulosti slovenskými súdmi dvakrát súdne trestaný, a to v roku 2010 pre trestný čin nedovoleného ozbrojovania a obchodovania so zbraňami a v roku v roku 2016 pre trestný čin nebezpečného vyhrážania, ktorého sa mal dopustiť práve voči poškodenej L. O.. Uvedené skutočnosti jasne a preukázateľne svedčia o tom, že existuje i naďalej dôvodná a vážna obava, že v prípade prepustenia na slobodu by obvinený v trestnej činnosti voči poškodenej pokračoval, pričom jeho konanie by mohlo vyústiť i do násilnej likvidácie poškodenej. Je zrejme, že obvinený sa zjavne nepoučil ani z minulých odsúdení, v trestnej činnosti voči poškodenej mal pokračovať a táto mala mať výrazne gradujúcu tendenciu. So zreteľom na uvedené si najvyšší súd napokon v celom rozsahu osvojil aj úvahy Špecializovaného trestného súdu, ktoré ho viedli k záveru, že náhrada väzby dohľadom probačného a mediačného úradníka, prípadne i za použitia monitorovacieho zariadenia, nepredstavuje dostatočnú a spôsobilú náhradu väzby, ktorá by bola v tomto štádiu konania spôsobilá odstrániť obavu zakladajúcu dôvody väzby, tak ako sú konštatované vyššie. Odhliadnuc od skutočnosti, že obvinený je stíhaný za obzvlášť závažný zločin, a nahradenie väzby vyžaduje existenciu výnimočných okolností, už samotný spôsob, akým mal obvinený trestnú činnosť páchať a pripravovať sa na jej dokončenie, vylučuje nahradenie väzby inými, miernejšími a menej invazívnymi inštitútmi, pretože by bola ohrozená samotná fyzická integrita poškodenej. Nahradenie väzby by sa tak zjavne minulo účinkom a do úvahy zatiaľ neprichádza. Na námietky obvineného, že rozhodnutie súdu prvého stupňa nebolo dostatočným spôsobom odôvodnené, keďže súd len odkázal na predchádzajúce odôvodnenia väzobných rozhodnutí v danej veci, musí najvyšší súd uviesť, že takýto postup nie je síce štandardný, ale nepredstavuje taký zásah do práva obvineného podľa článku 6 Dohovoru, ktorý by mohol dôvodnosť rozhodnutia o väzbe podstatne zoslabiť. V prvom rade je potrebné uviesť, že v predchádzajúcich rozhodnutiach o väzbe v danej veci súdy riadne odôvodnili existenciu materiálnych i formálnych dôvodov väzby. V priebehu konania sa tieto nemenili, naopak relevancia vzrastala výsledkami vykonaného dokazovania. Možno preto uzavrieť, že ak sa súd v rámci predchádzajúceho rozhodovania v tej istej veci už riadne vysporiadal s otázkami dôležitými pre tvrdenie o existencii dôvodov väzby a tieto sa nezmenili, môže na ne v neskorších rozhodnutiach poukázať. Do budúcnosti by však pre garantovanie právnej istoty a prehľadnosti rozhodnutia však bolo vhodné, aby argumenty, na ktoré sa odvoláva, v aktuálnom rozhodnutí aj zopakoval. Ak obvinený namieta, že k existujúcim skutočnostiam nepristúpila v priebehu konania žiadna nová, ktorá by napĺňala tvrdený dôvod väzby, tak treba uviesť, že všetky v priebehu konania kontinuálne vykonané dôkazy, len existenciu väzobných dôvodov podľa § 71 ods. 1 písm. c) Tr. por. posilňovali. Napokon, ak už pri prvotnom rozhodovaní o vzatí do väzby sú zistené a konštatované objektívne podmienky na uvalenie preventívnej väzby a nevyjdú najavo žiadne okolnosti spochybňujúce obavu z pokračovania v trestnej činnosti, tak je uvedený výsledok o väzbe naďalej plne udržateľný, ak je navyše podporovaný vykonanými dôkazmi. Súd prvého stupňa zákonne a správne rozhodol o ďalšom trvaní väzby, ako i o zamietnutí žiadosti obvineného o prepustenie z väzby na slobodu, bez jej nahradenia alternatívnymi inštitútmi.

Poučenie :

Proti tomuto uzneseniu nie je sťažnosť prípustná.

